

Eróziós vizsgálatok egy homokkőszurdokban a Medves-vidéken

Hegedűs Krisztián, IV. évf. SZTE JGYPK

Témavezetők: **Dr. Karancsi Zoltán**, főiskolai docens
SZTE JGYPK, Földrajz Tanszék
Dr. Horváth Gergely, főiskolai tanár
ELTE TTK Környezet- és Tájföldrajzi Tanszék
Angyal Zsuzsanna, tudományos segédmunkatárs
ELTE TTK Környezet- és Tájföldrajzi Tanszék

Az Északi-középhegységben található a Karancs–Medves Tájvédelmi körzet, melynek felszínfejlődését, különleges természeti értékeit a földrajzi szakirodalomban számos kutató vizsgálta.

A Tájvédelmi Körzetet érintő Medves-vidék kistájon jelentős számú lineáris erózió által kialakított forma található, melyek közül több látványos szurdokvölgy akár turista attrakcióként is megállná a helyét. Ezek közül választottunk ki egy homokkőszurdokot, amelyet a Medves-fennsík DNy-i pereméről eredő Csobán-berek-patak alakított ki, és amelynek helyi neve: Ravasz-lyuk.

A kutatási terület egy nagyjából 1 km²-es, részben fedett homokkőfelszín. A tanulmány alapját képező terepi mérések hat hónapon keresztül folytak a mintaterületen.

Vizsgálataink során a kijelölt keresztshelvényekben rámutattunk a völgyalak változásainak sajátosságaira, a szurdokon lefolyó csapadékvíz anyagmozgató tevékenységére, illetve a völgy egyéb szakaszain jellemző tömegmozgási folyamatok jellegzetességeire.

A keresztshelvényeket acél jelzőrudak kihelyezésével jelöltünk ki a szurdok fővölgyében, melyek segítségével a völgyalak változásának viszonylag pontos dokumentációja vált lehetségessé. Az anyagmozgás vizsgálata a mintaterületre jellemző kőzetek (homokkő, bazalt) egyes megfestett darabjai segítségével valósult meg. Fontos szerepet kapott az egyes keresztshelvényekben felhalmozódott vagy lehordódott anyagmennyiség megállapítása, amelynek mérésére több módszert is alkalmaztunk. A keresztshelvényeken kívüli völgyszakaszokat több időpontban felvett fényképek összehasonlításával elemeztük, amelyek néhány esetben látványosabban érzékeltették a bekövetkezett változásokat, mint más bonyolultabb, időigényesebb módszerek.

Munkánk során elvégeztük a szurdokvölgy ágai felvételezésének GPS segítségével történő pontosítását, melyhez alapként a területről az 1980-as évek végén készült 1:10000 méretarányú topográfiai térképet használtuk fel.

Az eredményeket táblázatos formában, grafikonon, tematikus térképeken, illetve fotósorozatokon jelenítettük meg.